

ครั้งที่ 465 / 1
0.20 / 2 / 61

ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ	ความมุ่งหมาย
<p>มาตรา ๒๖๓ ในระหว่างที่ยังไม่มีสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติที่ตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไป และให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ทำหน้าที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ตามลำดับ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ และให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติสิ้นสุดลงในวันก่อนวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรกภายหลังการเลือกตั้งทั่วไปที่จัดขึ้นตามรัฐธรรมนูญนี้</p> <p>สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ แล้ว ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม รวมทั้งเหตุแห่งการสิ้นสุดสมาชิกภาพตามที่บัญญัติไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(๑) มาตรา ๙๘ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)</p> <p>(๒) มาตรา ๑๐๑ ยกเว้น</p> <p>(ก) กรณีตาม (๖) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๙๘ ยกเว้น (๓) (๑๒) (๑๓) (๑๔) และ (๑๕)</p> <p>(ข) กรณีตาม (๗) เฉพาะในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติการตามหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวข้องกับมาตรา ๑๘๔ (๑)</p> <p>(๓) มาตรา ๑๐๘ ยกเว้น ก. คุณสมบัติตาม (๓) และ (๔)</p>	<p>ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ดำเนินนิติบัญญัติในฐานะรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาต่อไปเป็นการชั่วคราว ในระหว่างที่ยังไม่มีรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ และโดยที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีที่มาแตกต่างไปจากสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาตามบทหลักเนื่องจากมิใช่สถานการณ์ปกติ กรณีจึงต้องยกเว้นไม่นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามบางประการที่กำหนดไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในบทหลักมาใช้บังคับแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในช่วงที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา</p>

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ	ความมุ่งหมาย
<p>และ ข. ลักษณะต้องห้ามตาม (๑) (๒) และ (๗) แต่เฉพาะกรณีตาม (๑) นั้น ไม่รวมส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๙๘ (๓) และ (๑๕)</p> <p>มิให้นำมาตรา ๑๑๒ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ</p> <p>บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดที่ห้ามมิให้บุคคลดำรงตำแหน่งทางการเมือง มิให้นำมาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ ข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๒๖๕ หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา</p> <p>ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งให้อำนาจของประธานรัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมาย เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ</p> <p>ในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หากมีตำแหน่งว่างลง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้</p> <p>เมื่อมีการเลือกตั้งทั่วไปครั้งแรกภายหลังจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติจะสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมิได้ เว้นแต่จะได้พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้</p>	

คำอธิบายประกอบ

(๑) มาตรานี้มีมุ่งหมายให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่นิติบัญญัติในฐานะรัฐสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาไปพลางก่อนระหว่างที่ยังไม่มีรัฐสภา สมาชิกผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งนี้ เพื่อความต่อเนื่องในด้านการนิติบัญญัติของประเทศ และเพื่อความชัดเจน จึงได้กำหนดให้อำนาจของประธาน

รัฐสภา ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือประธานวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้หรือกฎหมาย เป็นอำนาจของประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

(๒) โดยที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติมีที่มาแตกต่างจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาตามบทหลัก โดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ ซึ่งได้รับการคัดเลือกและแต่งตั้งจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ด้านนิติบัญญัติในระหว่างที่สถานการณ์บ้านเมืองไม่ปกติ การให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่นิติบัญญัติในฐานะรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาไปพลางก่อนระหว่างที่ยังไม่มีรัฐสภาสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามบทหลัก จึงต้องยกเว้นไม่นำคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามบางประการที่กำหนดไว้สำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาในบทหลักมาใช้บังคับแก่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ดังต่อไปนี้

(๒.๑) วรรคสอง (๑) เป็นการยกเว้นลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามมาตรา ๙๘ อันได้แก่กรณี ดังต่อไปนี้

- การเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ
- การเป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ นอกจากข้าราชการการเมือง การเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- การเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี การเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ ทั้งนี้ ไม่รวมถึงการดำรงตำแหน่งที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นการเฉพาะ เช่น การดำรงตำแหน่งกรรมการสภามหาวิทยาลัย หรือกรรมการกฤษฎีกา เป็นต้น

(๒.๒) วรรคสอง (๒) (ก) หมายถึง เรื่องสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงตามมาตรา ๑๐๑ ยกเว้นกรณี ดังต่อไปนี้

- เป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้นในกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนใด ๆ (มาตรา ๙๘ (๓))
- เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำนอกจากข้าราชการการเมือง (มาตรา ๙๘ (๑๒))
- เป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๙๘ (๑๓))
- เป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกภาพสิ้นสุดลงยังไม่เกินสองปี (มาตรา ๙๘ (๑๔))
- เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจหรือเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ (มาตรา ๙๘ (๑๕))

(๒.๓) วรรคสอง (๒) (ข) หมายถึง กรณีที่เป็นการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือ มาตรา ๑๘๕ โดยยกเว้นให้เฉพาะในกรณีที่สมาชิกนิติบัญญัติแห่งชาติเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติตามหน้าที่และอำนาจ ตามกฎหมายหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย และในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรา ๑๘๔ (๑) ที่จะต้องไม่

ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๒.๔) วรรคสอง (๓) หมายถึง กรณีตามมาตรา ๑๐๘ เรื่องคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาตามซึ่งยกเว้นในกรณี ดังต่อไปนี้

- คุณสมบัติที่เกี่ยวกับ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ หรือทำงานในด้านที่สมัครไม่น้อยกว่าสิบปี หรือเป็นผู้มีลักษณะตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๐๘ ก. (๓))

- เกิด มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ทำงาน หรือมีความเกี่ยวพันกับพื้นที่ที่สมัคร ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๐๘ ก. (๔))

- เป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามมาตรา ๙๘ (๑) (๒) (๔) (๕) (๖) (๗) (๘) (๙) (๑๐) (๑๑) (๑๖) (๑๗) หรือ (๑๘) (มาจากมาตรา ๑๐๘ ข. (๑))

- เป็นข้าราชการ (มาจากมาตรา ๑๐๘ ข. (๒))

- เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก (มาจากมาตรา ๑๐๘ ข. (๗))

(๓) เพื่อให้การนิวัติบัญญัติของประเทศในระหว่างที่สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่ทำหน้าที่ทำหน้าที่นิติบัญญัติในฐานะรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาไปพลางก่อนระหว่างที่ยังไม่มีรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ เป็นไปด้วยความละเอียดรอบคอบ หากมีตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติว่างลง จึงได้กำหนดว่าหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติจะนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามวรรคสอง เป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติแทนก็ได้

(๔) ความในวรรคสี่ เป็นบทบัญญัติที่คงหลักการตามรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ เพื่อยกเว้นเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นการเฉพาะ มิให้นำไปใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ ข้าราชการการเมืองที่ตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๖๔ หรือเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะรักษาความสงบแห่งชาติตามมาตรา ๒๖๕ หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติตามมาตรา ๑๐๘ นี้ เนื่องจากในการบริหารประเทศในช่วงระยะเวลาเปลี่ยนผ่านจำเป็นต้องใช้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถที่หลากหลายเข้ามาบริหารประเทศในช่วงรอยต่อ นั้น แต่ไม่ตัดสิทธิบุคคลดังกล่าวในการสมัครเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งอื่นในองค์กรที่มีการสรรหาหรือคัดเลือกอย่างไรก็ตาม เมื่อได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งอื่นแล้ว การที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งได้หรือไม่ขึ้นให้พิจารณาจากลักษณะต้องห้ามในบทบัญญัติของกฎหมายนั้น ๆ

(๕) เพื่อป้องกันมิให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบในการลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่จะมีขึ้นเป็นครั้งแรกภายหลังจากรัฐธรรมนูญนี้มีผลใช้บังคับ จึงได้ห้ามมิให้สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามความในวรรคหนึ่งลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เว้นแต่จะพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติภายในเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

